

Regional handlingsplan för samverkan Region Örebro län och länets kommuner inom området e-hälsa 2021- 2025

Version: 1

Regional handlingsplan för samverkan Region Örebro län och länets kommuner inom området e-hälsa 2021-2025

2020-10-19

Innehåll

1.	Bakgrund - vision och mål nationellt och regionalt	4
1.1	Vision e-hälsa	4
1.2	Regional utvecklingsstrategi	5
1.3	Omställning till en nära vård.....	5
2.	Utveckling och digital transformation i samverkan inom området e-hälsa.....	6
3.	Inriktningsmål	7
3.1	Inriktningsmål 1 - Individen som medskapare	7
3.1.1	Områden som prioriteras nationellt:	7
3.2	Inriktningsmål 2 - Rätt information och kunskap.....	7
3.2.1	Områden som prioriteras nationellt:	8
3.3	Inriktningsmål 3 - Trygg och säker informationshantering	8
3.3.1	Områden som prioriteras nationellt:	8
3.4	Inriktningsmål 4 – Utveckling och digital transformation i samverkan.....	9
3.4.1	Områden som prioriteras nationellt:	9
4.	Styrning av den regionala handlingsplanen.....	10
5.	Uppföljning	10

1. Bakgrund - vision och mål nationellt och regionalt

1.1 Vision e-hälsa

Den nationella digitaliseringsstrategin¹ anger inriktningen för regeringens digitaliseringspolitik. Visionen är ett hållbart digitaliserat Sverige. Regeringen och Sveriges Kommuner och Regioner, SKR, vill också understödja arbetet att ta tillvara digitaliseringens möjligheter i socialtjänsten och hälso- och sjukvården och har beslutat att ställa sig bakom en gemensam vision för e-hälsoarbetet² fram till 2025.

”År 2025 ska Sverige vara bäst i världen på att använda digitaliseringens och e-hälsans möjligheter i syfte att underlätta för människor att uppnå en god och jämlik hälsa och välfärd samt utveckla och stärka egna resurser för ökad självständighet och delaktighet i samhällslivet”.

Tillsammans har Regeringen och SKR beslutat om en strategi för genomförande av Vision e-hälsa 2025³. Strategin omfattar åren 2020-2022. Här beskrivs fyra inriktningsmål som syftar till att skapa ett ramverk som ska vägleda parterna i arbetet med prioriteringar av insatser för att nå visionen. Även regionala eller lokala aktörer, eller andra verksamheter inom e-hälsoområdet, som önskar vägledning i det egna digitaliseringsarbetet kan använda strategin som en utgångspunkt.

Inera är ett aktiebolag som ägs av regioner, kommuner och SKR Företag. Uppdraget är att skapa förutsättningar för att digitalisera välfärden, genom att förse ägarna med gemensam digital infrastruktur och arkitektur. Inera ska alltid arbeta för invånarnas

1. <https://www.regeringen.se/regeringens-politik/digitaliseringsstrategin/>

2. <https://ehalsa2025.se/>
<https://skr.se/halsasjukvard/ehalsa/visionehalsa2025.8859.html>

3. <https://ehalsa2025.se/wp-content/uploads/2020/02/Strategin-f%C3%B6r-genomf%C3%B6rande-av-vision-eh%C3%A4lsa-f%C3%B6r-2020-2022.pdf>

bästa. Inera har arbetat fram en strategi till 2025⁴, med övergripande mål. Strategin fokuserar på de grundläggande förutsättningar som, i samspel med marknadens innovationskraft, förväntas ge mest effekt för verksamhetsutvecklingen hos kommuner och regioner. Inera kommer att i högre grad än hittills fokusera på infrastruktur och arkitektur, men kommer även fortsättningsvis att upprätthålla nationella och samhällskritiska tjänster där det skapar skalfördelar och effektivitet .

Ineras målbild 2025:

- Inera är den naturliga parten för nationella satsningar och nationell digitalisering för regioner och kommuner.
- All informationshantering är trygg och säker med hög tillit.
- Både individen och verksamheten har tillgång till rätt information.
- Individen kan både följa sina ärenden och vara medskapare i de samhällstjänster som Inera tillhandahåller.
- Inera utgör den viktigaste plattformen för samverkan mellan det offentliga uppdraget och privata utförare.
- Inera bidrar aktivt till att realisera Vision e-hälsa 2025

1.2 Regional utvecklingsstrategi

I den Regionala utvecklingsstrategin beskrivs ett önskat läge 2030 där digitalisering och e-hälsa ökar individens delaktighet och stimulerar kunskapsutbyte.

Digitaliseringsstrategin för Örebro län är en underliggande strategi till den regionala utvecklingsstrategin och knyter an till de tre övergripande målen; stark konkurrenskraft, hög och jämlik livskvalitet samt god resurseffektivitet.

Digitaliseringsstrategin fokuserar på hur digitalisering kan vara en möjliggörare för att uppnå dessa mål.

1.3 Omställning till en nära vård

För att hälso- och sjukvården och den kommunala vård- och omsorgen ska vara fortsatt effektiv och av hög kvalitet, och kunna möta den demografiska utvecklingen och invånarnas behov på ett bättre sätt, krävs en omställning i hela vårdkedjan, En mer tillgänglig, närmare vård kan tillsammans med nya arbetssätt i vården innebära att resurserna inom vård och omsorg kan användas bättre och därmed räcka till fler. Kärnan i nära vård⁵ är ett personcentrerat arbetssätt som utgår från individens behov och förutsättningar. Det innebär att se, involvera och anpassa insatserna efter vad som är viktigt för just den personen. En nära vård möter och

4. <https://www.inera.se/globalassets/inera/media/dokument/om-inera/ineras-uppdrag/ineras-verksamhetsplan-2021.pdf>

5 <https://skr.se/halsasjukvard/kunskapsstodvardochbehandling/primarvardnaravard.6250.html>

inkluderar patienten eller brukaren där den är, såväl fysiskt som kognitivt.

En omställning till nära vård förutsätter en förflyttning i sättet att arbeta:

- Från fokus på organisationen till fokus på person och relation
- Från invånare och patienter som passiva mottagare till aktiv medskapare
- Från reaktiv till proaktiv och hälsofrämjande
- Från isolerade vård- och omsorgsinsatser till samordning utifrån personens fokus.

Digitalisering och e-hälsa är viktiga verktyg för att stödja en framgångsrik omställning till en nära vård. Användning av ny teknik kan utveckla arbetssätten i hälso- och sjukvården och omsorgen och bidra till ökad delaktighet och kvalitet.

2. Utveckling och digital transformation i samverkan inom området e-hälsa

I våra välfärdsuppdrag inom kommuner och regionen samverkar vi över verksamhets- och huvudmannagränserna vilket skapar ett ömsesidigt beroende i den digitala mognaden och utvecklingen. Denna handlingsplan stödjer den Regionala utvecklingsstrategin (RUS) och knyter tydligt an till två av de övergripande målen: hög och jämlik livskvalitet samt god resurseffektivitet. På område Välfärd och folkhälsa har det prioriterade området Hälsofrämjande arbetet och hälso- och sjukvård i RUS brutits ned i tre mer konkreta handlingsplaner där digitalisering finns med som ett viktigt genomsyrande perspektiv inom alla målområden, och beskrivs som en viktigt möjliggöra för den förflyttning som ska ske. Den regionala handlingsplanens syfte är att fastställa hur det gemensamma arbetet, mellan länets kommuner och Region Örebro län, ska utformas inom området e-hälsa för att stödja utveckling och digital transformation i samverkan för att stödja önskad förflyttning. Genom detta skapar vi bättre förutsättningar och möjligheter att uppnå målen i Vision e-hälsa 2025. Det handlar exempelvis om att ta fram bra tjänster för våra invånare, skapa goda möjligheter för våra medarbetare att utföra sitt uppdrag och öka möjlighet till uppföljning och kvalitén av våra tjänster. För att nå det krävs samverkan, samordning, dialog och erfarenhetsutbyte samt konkreta aktiviteter.

Handlingsplanen för samverkan inom e-hälsa anger inriktningen för arbetet och konkretiseras i en aktivitetsplan där insatser (projekt, uppdrag, förstudier och andra aktiviteter) för genomförande beskrivs. Flera aktiviteter kommer att startas under den regionala handlingsplanens livstid då denna följs upp och revideras årligen. Aktivitetslistan beskrivs i ett separat dokument.

3. Inriktningsmål

Handlingsplanen stödjer den nationella e-hälsostrategin genom att mål och aktiviteter harmoniserar med de nationella inriktningsmålen för vision för e-hälsa 2025. I aktivitetslistan finns en tydlig koppling till dessa. Nedan beskrivs de nationella målen;

3.1 Inriktningsmål 1 - Individen som medskapare

En förutsättning för en personcentrerad verksamhet är att utgå ifrån patientens och brukarens behov och förutsättningar och möjliggöra för alla att vara aktiva medskapare utifrån sina förutsättningar. Patienter, brukare och närstående behöver ha förutsättningar att vara välinformerade, ges insyn i och överblick över processer och kontakter med hälso- och sjukvård och socialtjänst och behöver kunna vara delaktiga på nya sätt utifrån egna behov, förutsättningar och önskemål. Med digitala stöd kan individers resurser tas tillvara och samtidigt kan gränser mellan olika delar av hälso- och sjukvård och socialtjänst överbyggas så att verksamheterna blir mer sammanhållande. Det handlar även om att kunna erbjuda en hälso- och sjukvård och socialtjänst som är nära och i större utsträckning än idag är platsberoende.

3.1.1 Områden som prioriteras nationellt:

- **Digitala tjänster för ökad trygghet och självständighet.** Ny teknik möjliggör att vård, omsorg och andra stöd kan ges utanför de traditionella miljöerna. Det kan innebära att individer ges möjlighet att leva självständigt i det egna hemmet med bibehållen trygghet med hjälp av digitala stöd. Det kan också handla om att erbjuda möjligheter till tillgänglig och anpassad information om samhällets stöd.
- **Digitala tjänster som gör verksamheterna tillgängliga och närvarande.** För många innebär det en ökad trygghet och känsla av delaktighet att själva kunna lösa sitt behov när som helst på dygnet och var ifrån som helst.
- **Sammanhållen infrastruktur samt bastjänster** ger förutsättningar för mer sammanhållna flöden där relevant information för invånare finns tillgängliga.

3.2 Inriktningsmål 2 - Rätt information och kunskap

En förutsättning för en jämlik och jämställd hälso- och sjukvård och socialtjänst av god kvalitet är att medarbetare har rätt information och kunskap i mötet med patienter och brukare. Det ska vara lätt att ta del av den information som behövs för att kunna utföra arbetsuppgifterna och bästa möjliga kunskap och evidens ska finnas tillgänglig

i varje möte. Den digitala arbetsmiljön behöver stödja de processer som medarbetarna verkar i.

3.2.1 Områden som prioriteras nationellt:

- **Stöd till effektivare informationshantering:** Fokus ligger på att främja en ändamålsenlig och effektiv informationshantering som ger vårdens och socialtjänstens medarbetare goda förutsättningar att utföra sitt arbete. Effektivisering genom digitalisering av olika verksamhetsnära processer behöver underlättas och påskyndas.
- **Digitala kunskapsstöd:** En jämlik socialtjänst och hälso- och sjukvård kännetecknas bland annat av att varje patient och brukare får vård och stöd utifrån bästa tillgängliga kunskap. Fokus ligger på att stödja styrningen med kunskap i verksamheterna på ett sådant sätt att medarbetare har enkel och situationsanpassad tillgång till bästa tillgängliga kunskap.
- **Datadriven utveckling:** För att i snabbare takt utveckla och omsätta ny kunskap i verksamheterna bör data omsättas till information och kunskap som kan användas för att utveckla nya arbetssätt och smarta tjänster. Även om socialtjänsten och hälso- och sjukvården är två av de mest informationsintensiva sektorerna i samhället finns fortfarande ett stort behov av att öka förmågan att tillämpa resultaten från databearbetning för att skapa ny kunskap med potential att förändra processer, organisationer och system till det bättre.

3.3 Inriktningsmål 3 - Trygg och säker informationshantering

Individer vill att uppgifter om till exempel hälsa och livssituation ska finnas tillgängliga i mötet med verksamheterna. Samtidigt behöver uppgifterna hanteras säkert och skyddas från att obehöriga får tillgång till uppgifterna. Det är även viktigt att uppgifterna är korrekta, att den enskilde kan påverka hur uppgifterna används samt att det är möjligt för den enskilde att få veta vilka uppgifter som finns, hur de används och av vem. Informationssäkerhet handlar inte bara om att skydda mot it-intrång och informationsläckage. Det är även en grundförutsättning för att möjliggöra digital verksamhetsutveckling.

3.3.1 Områden som prioriteras nationellt:

- **Systematiskt informationssäkerhetsarbete:** Socialtjänstens och hälso- och sjukvårdens systematiska informationssäkerhetsarbete ska stärkas. Ett lyckat informationssäkerhetsarbete bygger på att resurser och kompetens finns tillgängliga i

organisationerna. Möjlighet finns till lärande, samarbete och utbyte av erfarenheter.

- **Säkert informationsutbyte:** Inom socialtjänsten och hälso- och sjukvården hanteras stora mängder känsliga personuppgifter. Det gör det särskilt viktigt att säkerställa att endast rätt person har åtkomst till uppgifterna. Fokus ligger bland annat på att verka för en gemensam identitets- och behörighetsfederation, som möjliggör ett säkert informationsutbyte inom och mellan socialtjänst och hälso- och sjukvård men även med andra organisationer i offentlig sektor.

3.4 Inriktningsmål 4 – Utveckling och digital transformation i samverkan

Digitaliseringen förändrar förutsättningarna för verksamheter i alla sektorer, inte minst i välfärdssektorn. Nya beteenden och förväntningar etableras och rådande kultur, regelverk, kompetenser, synsätt, gränser och relationer utmanas liksom organisationers förändringsförmåga. För att ta till vara digitaliseringens möjligheter behövs kunskap och förmåga, att på ett hållbart, säkert och etiskt sätt utveckla verksamheterna med stöd av nya teknologier. Individer och verksamheter behöver utveckla färdigheter, förmågor och andra förutsättningar som krävs för att påverka beteenden och möjliggöra nya arbetssätt. Ett starkt partnerskap mellan näringslivet och aktörerna inom socialtjänsten och hälso- och sjukvården är en framgångsfaktor. Förmågan att samarbeta och dra nytta av varandras erfarenheter kommer att vara bärande både för att öka takten i införandet av nya arbetssätt med stöd av digitala lösningar och för att bättre kunna dra nytta av näringslivets innovationskraft.

3.4.1 Områden som prioriteras nationellt:

- **Digital kompetens på alla nivåer:** Den samlade kompetensutvecklingen kring socialtjänstens och hälso- och sjukvårdens förnyelse genom digitalisering behöver prioriteras. Verksamheter behöver kontinuerligt kunna omsätta ny kunskap samtidigt som utveckling och förändring av yrkesroller kräver att förmågor och färdigheter etableras hos medarbetare för att kunna ta till sig nya arbetssätt med stöd av digital teknik. Fokus ligger på att stärka hälso- och sjukvårdens och socialtjänstens förutsättningar till ledning, styrning och organisering för att kunna ta tillvara digitaliseringens möjligheter och hantera dess utmaningar.

- **Stöd för införande av nya teknologier:** Den snabba teknikutvecklingen ställer krav på analys av grundläggande frågor om etik, säkerhet, transparens, förklarbarhet, representativitet i data som används för utveckling av digitala tjänster samt kvalitetssäkring. Fokus ligger på att åstadkomma ett mer samordnat och nationellt

gemensamt stöd, i syfte att skapa förutsättningar för att nya arbetsätt och nya teknologier kan införas på ett långsiktigt hållbart, säkert och samhällsekonomiskt effektivt sätt.

- **Stöd för implementering:** I digitaliseringen, inte minst utvecklingen av individriktade digitala tjänster för ökad trygghet, självständighet och delaktighet, är det svårt att bedöma vilka lösningar som är ändamålsenliga, kvalitetssäkrade, kostnadseffektiva och legala. Områden som juridik, informationssäkerhet, användbarhet och standarder blir en utmaning att hantera. För att öka utvecklingstakten behövs nya former av samarbete och samordning mellan statliga myndigheter, regioner, kommuner, privata utförare och näringsliv.

4. Styrning av den regionala handlingsplanen

Den regionala handlingsplanen för samverkan e-hälsa, styrs strategiskt av chefsgrupp *Social välfärd samt vård och omsorg* med områdeschef välfärd och folkhälsa som ansvarig. Den strategiska styrgruppen tar beslut gällande årliga planer och uppföljning kopplat till den regionala handlingsplanen.

Chefsgruppen bildar ett arbetsutskott för taktisk styrning av handlingsplanen. Arbetsutskottet är även en förvaltningsstyrgrupp för den gemensamma systemförvaltningen inom e-hälsa. Arbetsutskottet ansvarar för planläggning, tidsätta aktiviteter och att tydliggöra vem som ansvarar för vad.

Till arbetsutskottet knyts en referensgrupp ” chefsgrupp för kommunal e-hälsa och välfärdsteknik” där alla kommuner har deltagare. Denna grupps syfte är att utveckla kommunernas arbete genom stöd och samverkan kring utveckling inom området.

Ett beroende finns även till chefsgrupp för utbildning och arbetsmarknad samt barn och ungagruppen då vissa av aktiviteterna även rör berörda verksamheter inom exempelvis e-hälsa och skola.

5. Uppföljning

Handlingsplanen för e-hälsa i samverkan ska följas upp årligen och ges i form av en rapport. Arbetsutskottet för styrning av handlingsplanen ansvarar för denna uppföljning.